Valiokunnan lausunto LiVL 6/2016 vp– U 14/2016 vp

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta (U 14/2016 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava suurelle valiokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:
- ylitarkastaja Suvi Nevalainen, liikenne- ja viestintäministeriö
- johtava asiantuntija Erik Asplund, Liikenteen turvallisuusvirasto

VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ

Ehdotus

Euroopan komissio antoi 27 päivänä tammikuuta 2016 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta (COM(2016) 31 final), jäljempänä asetus. Asetus korvaisi puitteiden luomisesta moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, osien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksymiselle annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2007/46/EY (jäljempänä puitedirektiivi).

Ehdotus sisältää tyyppihyväksynnän, yksittäishyväksynnän ja markkinavalvonnan menettelyt. Nykyisessä puitedirektiivissä ei ole erityisesti säännöksiä markkinavalvonnasta ja sen toteuttami-

sesta. Suomessa tyyppihyväksyntäviranomainen sekä ajoneuvojen ja niiden komponenttien markkinavalvontaa suorittava viranomainen on Liikenteen turvallisuusvirasto (Trafi).

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto kannattaa nykyisen puitedirektiivin säädöstyypin muuttamista suoraan jäsenvaltioissa sovellettavaksi asetukseksi.

Valtioneuvosto pitää ehdotusta pääosin oikeansuuntaisena. Valtioneuvosto kannattaa komission tavoitteita tehostaa ajoneuvojen markkinavalvontaa ja yhtenäistää hyväksyntäkäytäntöjä eri jäsenmaiden välillä.

Valtioneuvosto kuitenkin katsoo, että tiukennettujen vaatimusten kustannusvaikutuksia suomalaisten viranomaisten, tutkimuslaitosten ja tyyppihyväksyntäasiakkaiden toimintaan tulisi vielä tarkastella tarkemmin. Valtioneuvosto pitää tärkeänä varmistaa, että suomalainen ajoneuvoteollisuus saa jatkossakin kilpailukykyisiä testaus- ja hyväksyntäpalveluja kotimaasta. Valtioneuvosto katsoo myös, että tyyppihyväksyntään ja vaatimustenmukaisuustodistukseen liittyvän sähköisen tiedonvaihdon harmonisointia tulisi edistää.

Valtioneuvosto katsoo, että ehdotuksen oikeusperusta on asianmukainen. Valtioneuvosto katsoo myös, että ehdotus on pääosin toissijaisuusperiaatteen ja suhteellisuusperiaatteen mukainen. Kuitenkin asetuksessa ehdotettu kielto, jonka mukaan hyväksyntätestejä ja valvontaa tekevät tutkimuslaitokset eivät saa laskuttaa suoraan valmistajia, on tehoton keino parantaa testausten luotettavuutta. Valtioneuvosto pitää hallinnollisesti raskaina ja kilpailua haittaavina kansallisia maksujärjestelmiä, jossa viranomaisten pitää määrätä testausten ja valvontatoimenpiteiden maksut, periä maksut valmistajilta ja maksaa ne edelleen tutkimuslaitoksille.

Valtioneuvosto kannattaa sarjan viimeisten ajoneuvojen käyttöönottoon liittyvien lupamenettelyjen yksinkertaistamista.

Valtioneuvosto pitää hyväksyttävänä ehdotuksen valtuutuksia komissiolle antaa delegoituja säädöksiä ja täytäntöönpanosäädöksiä.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Valiokunta pitää ehdotusta pääosin oikeansuuntaisena ja sen alkuperäistä tavoitetta hyvänä. On hyvä, että ehdotus parantaisi mm. markkinavalvonnan laatua valvontatoimia keskitetysti koordinoimalla. Valitettavasti ehdotus kuitenkin lisäisi sekä viranomaisten että yritysten hallinnollista taakkaa ja erityisesti tyyppihyväksynnän maksujärjestelmää koskevat vaatimukset vaikuttavat alustavasti vahvasti ylimitoitetuilta ja vaikutuksiltaan ristiriitaisilta. Tämä saattaa myös lisätä hallinnollisia kuluja merkittävästi.

Valiokunta kantaa huolta siitä, että ehdotuksella ei pidä lisätä hallinnollista taakkaa eikä valvonnan tehostaminen ja kehittäminen saa johtaa katsastusvelvollisuuksien laajentamiseen esimerkiksi perävaunujen osalta. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan jäsenmaat suhtautuvat hyvin

kriittisesti ehdotettuun maksujärjestelmään samaten kuin epäilevästi komission rooliin markkinavalvojana. Esiintyneiden ongelmien vuoksi on kuitenkin tarvetta nostaa hyväksyntäjärjestelmän luotettavuus uskottavalle tasolle. Valiokunta korostaa, että Suomen kannalta tärkeintä on varmistaa, ettei pienten valmistajien toimintaedellytyksiä heikennetä samalla kun tehdään toimenpiteitä isojen massojen hallitsemiseksi.

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Liikenne- ja viestintävaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa edellä esitetyin täsmennyksin valtioneuvoston kantaan.

Helsingissä 22.4.2016

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Ari Jalonen ps
varapuheenjohtaja Mikko Alatalo kesk
jäsen Katja Hänninen vas
jäsen Jyrki Kasvi vihr
jäsen Jukka Kopra kok
jäsen Susanna Koski kok
jäsen Suna Kymäläinen sd
jäsen Mats Löfström r
jäsen Outi Mäkelä kok
jäsen Jani Mäkelä ps
jäsen Markku Pakkanen kesk
jäsen Jari Ronkainen ps
jäsen Satu Taavitsainen sd
jäsen Katja Taimela sd
jäsen Ari Torniainen kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mika Boedeker